

REFORMACYJA (8) *sb f*

-ci- (5), -cy- (3), [-ti-].

e, o oraz pierwsze a jasne, końcowe a pochylone.

sg *N* reformacyjã (1). ◊ *G* reformacyjéj (3); -éj (2), -(e)j (1). ◊ [*D* reformacyj(e)j.] ◊ *A* reformacyją (3). ◊ [*I* reformacyją.] ◊ *pl G* reformacyj (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XIX w.

1. *Zmiana, odnowa; reformatio JanStat; innovatio, instauratio, novatio, redintegratio, renovatio, renovamen formae, restauratio Cn [reformatio – poprawianie Mącz 134b; odnowienie, odnawianie – reformatio Cn] (4) :*

a. [*Przywrócenie do stanu wcześniejszego:*

α. *O zabudowie miejskiej: odbudowa: Moskwa [domy] wniwecz obróciła, wszystkie sklepy popsowawszy, izby one kosztowne połamawszy; kletek drewnianych dymnych w nich naczynili. Trzeba wielkiej reformacyjej. PiotrDzien 348.*

β. *O kościele: przywrócenie właściwego funkcjonowania [czego]: Konkluzja wtóra. Pustoszenie kościołów, abo gdzie by się potrzebna służba boża nie działa, wielkie zgorzenie przynosi; conclusum albo zamknięto, to jest dla pomnożenia słowa Bożego aby się w takich kościołach reformacyja, to jest odnowienie, działa [...]. A do takowego postanowienia kościołów mają się tak patronowie seniorowie świeccy, jako i duchowni pracą swą i napominaniem przykładać, wiodąc, aby ta reformacyja Pańskiego Kościoła była AktaSynod IV 76.]*

b. *Zmiana na lepsze, naprawa, reforma (4) : [przeciwko którym [artykułom] Źtrudná oni mieli co mowić. Opowiedzieli im tedy/ że bez reformácyey żadną miarą bydź nie może BielKron 1597 639.]*

[*reformacyja kogo, czego: GilPos 162; Ná Reformátia Cleri dawno fię Papieřz zánofił/ á zewřzyřtkiego nic. Respons H3; Ewángelicy řpuřtořzyli okořo 2000. Kořciółow/ y odięli dobrá Kořcielne/ á řobie przywářczyli [...]. (-) Ale iefliř puřtořzeniem rozumieř X. Vpomináczu Reformátia tych Kořciółow/ z ktorých Ewángelicy wyrzuřili Bářwochwalřtwo [...]: tedy řleř fię y vocábuř y rzeřzy náuczyl. Respons I4.]*

W połączeniu szeregowym (1): Ták fię teraz řwiát złym řtał/ tak zuchwářym y niewřtydliwym/ iř iuř nie może ćierpieć řadney nápráwy/ řadnego karánia/ řadney reformácyey. ReszPrz 72.

Zwrot: »reformacyją (u)czynić« (2): NiemObr 71; SarnStat 199; [W czym [odwołaniu do Słowa Bożego] y řam Pan dał nam przykřad [...]. Y Páweł řwięty v Korintow reformácyą Wieçerzey Páńřkiej czyniecy GilPos 162].

Szeregi: [»odmiana albo reformacyja«: iře to ku chwale Bořey przynależy wywroćić nieprzyriáciele te/ ktorzy fię odmiánie álbo iáko oni zowá reformácyey zářtáwiáli. BolHist H6.]

»poprawa albo reformacyja« (1): Y widzå to wřzyřcy iáwnie ře ten miřy Wikáriy řiemřki [řj. papieř] więcey pánowánia řwoiego niezbořnego przelřzega/ á niřli řkuteczney iákiey miedzy řtanem duchownym y w Kořcielie popråwy álbo reformácyey. WuřJudConf 126v.

α. [*Propozycje zmian w funkcjonowaniu Kościoła (także reinterpretacji prawd wiary), przedstawiane w XVI w., które doprowadziły do wykształcenia się wyznań protestanckich; restitutio lapsae discipline in Ecclesia Cn:*

reformacja czego: GilPos 53; á dałby to miły Bog/ żeby Krolowie náfzy chcieli być/ Azámi/ Iozáfátámi [...] Coby Zakon Boży z prochu otáfzy [...]/ Reformátia Nabożeńftwá w Kroleftwie fwym wczynili. Respons N3.

Szereg: »reformacja a naprawa«: [katolicy zrozumieją, że luteránska Ewangelia jest prawdziwa] A ktemu/ że nie z żadnich inźich Doctorow telko z Doctora Marćina Luthera/ i s Confelsij Aufpurfki tu w Polźcze/ iako w inźich kraiach/ reformatia á naprawa fie działa GliczApel F2.

Iron: á ták aż [lege: takáż] to reformácyá/ wyrzucić Sákrámenty/ ołtarz/ kápłány/ ártykuły wiáry poodmieniáć/ y nákoniec boftwo Chryftułowe y Troyce ś. zbluźnić? SkarKaz 72b.]

*2. praw. Zabezpieczenie wálasności żony (także posagu) na majątku męża, oprawa; także część dóbr męża zabezpieczenie to stanowiących [reformatio Łac śr] (3) : Może tedy oyćiec choć zápiáł piérwżéy żenie obyczáiem Reformáciiey połowicę imienia ná tymże imieniu drugiemu zápiáć dług SarnStat 1268; Y iefliby przez *dolu^m*, *moram*, *culpam*, álbo *fortuitum cafum* vtrácona byłá Reformácia, mąż winien nágradzić z fwégo. SarnStat 1270, 1260.*

*3. Pouczenie, informacja [kogo] (1) : My Alexánder Król/ dla reformáciiey [ad informationem JanStat 248] poddánych náfzych Duchownych y Swietckich/ práwá Duchowného nieumieiących/ decifiá *de corpore Iuris*, y o ksiégach Doktorów kościelnych [...] między przywileie Koronné w iedno zebráné/ kazáliłmy wpiáć tym porządkiem. SarnStat 226.*

Cf REFORMOWANIE